

Asia: VN/23379/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kansaneläkelaitos (Kela) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:n muuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta annetun lain 3 a §:ää (31.12.2024 asti nimikkeellä laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista). Esityksellä ei luoda muuta uutta kansallista lainsäädäntöä kuin edellä mainittu lainmuutos, joka pitää sisällään kirjauksen ELY-keskuksen Keha-keskuksen roolista asetuksen 28 artiklan mukaisena Suomen kansallisena SDG-asioiden (single digital gateway) koordinaattorina sekä OOTS-järjestelmän rekisterinpitäjänä.

Kuten hallituksen esitysluonnoksessa (s.19) on todettu, SDG-asetus ei edellytä varsinaisia kansallisia lainsäädäntötoimia. Ymmärrettävästi ELY-keskus on halunnut saada kansallisen lain tasolle näkyviin heidän tärkeän roolinsa ja Kela näkee hyvänä, että julkisen vallan käyttöä ja tehtäviä määritellään tarkemmin laissa. HE luonnoksessa (s.25) on sanottu, että toimivaltaiset viranomaiset ja niiden velvollisuudet määräytyvät kuitenkin suoraan asetuksen nojalla, eikä niiden osalta esitetä täydentävää lainsäädäntöä. Asetuksessa ei kuitenkaan ole listattu toimivaltaisia viranomaisia jäsenvaltioittain, vaan ne määräytyvät SDG-asetuksen liitteiden I-III perusteella. Näkemyksemme mukaan olisi tämän vuoksi olennaista selventää oikeustilaa kansallisella tasolla toimivaltaisten viranomaisten suhteen. Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta (352/2010) voisi esimerkinomaisesti toimia mallina, koska

kyseisessä laissa tarkennetaan toimivaltasäännöksiä ja tehtävänjakoa EU:lta tulevien asetusten soveltamisessa Suomessa.

Kela on SDG-asetuksen 3 artiklan 4 mukainen toimivaltainen viranomaisen tietyillä aloilla. Asetuksen 3 art. 4 kohdan mukaan ”toimivaltaisella viranomaisella” tarkoitetaan jäsenvaltion kansallisen, alueellisen tai paikallisen tason viranomaista tai elintä, jolla on erityisiä vastuita, jotka liittyvät asetuksen soveltamisalaan kuuluviin tietoihin, menettelyihin tai neuvonta- ja ongelmanratkaisupalveluihin. Asetuksen liitteiden perusteella esimerkiksi opintotuen ja eurooppalaisen sairaanhoitokortin hakemiseen Kela on ainoa toimivaltainen viranomaisen Suomessa. Sen sijaan esimerkiksi liitteissä mainituissa eläkekysymyksissä toimivalta on jaettu Eläketurvakeskuksen kanssa. Myös hallituksen esityksen luonnoksessa on todettu, että toimivaltaisia viranomaisia voi olla lukuisia ja heidän tehtävät voivat osittain päällekkäisiä (HE luonnos s.25). Yhteenvedon voidaan siis todeta, että täydentävä lainsäädäntö toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuksien selventämiseksi nähdään asianmukaisena.

Hallituksen esitysluonnoksessa (s. 8) on mainittu rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspiste. Youreurope sivuilta on suoraan linkit rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspisteen ylläpitämälle eu-terveydenhoito.fi-verkkosivuille. Jokaisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa on oma rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspisteensä. Yhteyspisteet vastaavat rajat ylittävään terveydenhuoltoon liittyvästä viestinnästä ja tietojenvaihdosta ja tehtävät on lähemmin kuvattu lailla rajat ylittävästä terveydenhuollosta. Suomessa rajat ylittävän terveydenhuollon yhteyspiste sijoittuu Kelaan. Rajat yrittävän terveydenhuollon yhteyspisteen sijoittuminen Kelaan ei ilmene hallituksen esitysluonnoksesta (s. 8).

Helle Mia
kela

Lång Karolina
Kansaneläkelaitos